

کتاب قواعد فقه جزایی به بررسی قواعد خاص باب‌های حدود، تعزیرات، قصاص و دیات می‌پردازد و از این رهگذر سی قاعده فقهی را به تفصیل بررسی می‌کند. نویسنده در این کتاب پس از بررسی مفاهیم واژگان و مستندات هر قاعده، به بررسی جایگاه آن در نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران می‌پردازد و به تناسب هر قاعده، قوانین، آیین‌نامه، بخش‌نامه‌ها و آرای دادگاه‌ها را نقد و بررسی می‌کند. قواعد درأ، تکرار جرم حدی، تعدد جرم حدی، عدم سقوط حد با توبه قبل از اثبات، عدم سقوط حد با توبه پس از شهادت شهود، اختیار امام در عفو اقرار کننده به حد، عدم پذیرش انکار پس از اقرار به حد جز در مورد حد رجم، عدم سقوط حد با عارض شدن جنون، لزوم اجرای فوری حد، ناروا بودن اجرای حد در سرزمین دشمن، ناروا بودن اجرای حد به وسیله کسی که حدی برعهده او است، پذیرفته‌نشدن کفالت و شفاعت در حدود، قابل تعذیر بودن ارتکاب هر عمل حرام و لزوم کمتر بودن مقدار تعزیر از حد در بخش قواعد باب حدود و تعزیرات مورد بررسی قرار گرفته است. در بخش قواعد باب قصاص قاعده تداخل قصاص، لزوم پرداخت دیه پیش از قصاص از سوی قصاص کننده، خطایی بودن جنایت‌های عمدی صبی، دیوانه و نابینا، برابری زن و مرد در قصاص مادون نفس، مجاز نبودن مجازات جانی به بیش از جانش، عدم سقوط قصاص با عروض جنون پس از ارتکاب جنایت و قاعده نبودن قصاص برای کسی که قصاص نمی‌شود، بررسی شده است. قاعده دیه اعضای یکی و دوتایی، دیه فلج کردن اعضا، دیه از بین بردن عضو فلج، ارش، برابری زن و مرد در دیه مادون نفس، ثبوت دیه در صورت عدم امکان قصاص، تداخل دیات و قاعده هدر نشدن خون مسلمان از قواعد باب دیات است که در این کتاب به تفصیل به آن پرداخته شده است. مقدمه این کتاب در بردارنده تبیین مفهوم و اقسام قاعده فقهی و مقایسه آن با مفاهیم مشابهی همچون مسأله اصولی، مسأله فقهی، ضابطه فقهی و حکم شرعی است. قابل ذکر است، کتاب قواعد فقه جزایی، نوشته احمد حاجی ده‌آبادی در 508 صفحه و با شمارگان هزار نسخه برای نخستین بار در سال 87 به همت پژوهشگاه حوزه و دانشگاه منتشر شده است.